MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Mikael Pentikäinen
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Rahapulassaan hallitus siis päätti tappaa lypsävän lehmän.
MIKA KOSKINEN VALTION TELIA SONERAN OSAKKEIDEN MYYNNISTÄ ILTA-SANOMISSA

Jäämereltä junalla Keski-Eurooppaan

Keskiviikkona julkistettiin esiselvitys Helsingin ja Tallinnan välille mahdollisesti rakennettavasta rautatietunnelista. Helsingin ja Tallinnan kaupunkien ja virolaisen Harjun maakunnan teettämän selvityksen mukaan rautatietunnelin rakentaminen olisi kannattavaa.

Junia olisi tarkoitus olla kolmenlaisia: matkustajille, autoille ja rahdille. Matka-ajaksi arvoidaan noin puolta tuntia. Mahdollinen tunneli olisi pituudeltaan noin 85 kilometriä ja sen hinta-arvio on noin neljä miljardia euroa. Koko hankeen hinta-arvio on 9–13 miljardia euroa.

Aivan lähiaikoina junalla ei Suomenlahden alitse olla menossa, sillä esiselvityksen mukaan rautatietunneli olisi valmis aikaisintaan 2030-luvulla.

Vaikka tunnelihanke Helsingin ja Tallinnan välillä on tällä hetkellä vasta paikallinen, kaupunkien välinen hennolla idulla oleva projekti, liittyy siihen myös laajempi koko Eurooppaa koskeva liikennepoliittinen ulottuvuus.

Tunnelihankkeen edellytyksenä on Rail Balticin toteutuminen ja sitä kautta nopea raideyhteys Eurooppaan. Rail Baltic on Tallinnasta Baltian maiden ja Puolan halki Berliiniin suunnitteilla oleva ratayhteys.

On hyvä, että lisäyhteyksiä Suomesta maailmalle selvitetään, koska Suomi on vaikeiden ja pitkien liikenneyhteyksien varassa oleva, viennistä riippuvainen maa.

Maantieteelle emme voi mitään, mutta olemassa olevat mahdollisuudet pitää hyödyntää. Tästä syystä oleellisena osana eurooppalaisen rataverkon rakentamissuunnitelmaa pitää olla ratayhteyden rakentaminen Jäämerelle.

Esimerkiksi Finnair ja Helsinki-Vantaan lentokenttä hyötyvät Suomen sijainnista merkittävästi. Suuri osa Euroopan ja Aasian välisestä lentoliikenteestä kulkee Suomen kautta. Miksi tätä etua ei käytettäisi rata- ja meriliikenteessäkin?

Ilmaston lämpenemisen seurauksena liikennöintimahdollisuudet Koillisväylällä ovat parantuneet. Norjan yhtenä tavoitteena on tehdä Jäämeren rannalla olevasta Kirkkoniemestä Hollannin Rotterdamiin verrattava satama.

Jäämeren rata, Tallinnan tunneli ja Rail Baltic avaisivat Keski-Euroopasta yhteyden Koillisväylälle ja sitä kautta Aasiaan. Esimerkiksi matka Hampurista Tokioon on Suezin kanavan kautta 21 000 kilometriä, mutta Koillisväylää pitkin

Junayhteys Jäämerelle on Suomelle suuri mahdollisuus.

”vain” 13 000 kilometriä. Matka-aika kutistuisi noin puoleen.

Suomalaisten tuotteiden matka kasvaville Aasian markkinoille lyhentyisi vieläkin enemmän. Samalla myös kustannukset ja päästöt laskisivat.

Noin 1–3 miljardia euroa maksavasta Jäämeren radasta hyötyisi koko Suomi. Erityisen tärkeä rata olisi Pohjois-Suomen kaivosteollisuudelle. Pohjoinen on muutenkin nousussa. Esimerkiksi Barentsin alueen luonnonvarojen hyödyntämiseen on suunnitteilla 120 miljardin euron investoinnit.

Investoinneissa on aina kysymys rahasta. Koska Tallinnan ja Helsingin välinen rautatietunneli ja Jäämeren rata olisivat tärkeä osa koko Euroopan infrastruktuuria, on todennäköistä, että EU osallistuisi hankkeiden rahoitukseen. Esimerkiksi Tanskan ja Saksan välille rakenteilla olevassa Fehmarn Belt Link -tunnelissa EU:lta tulevan rahoituksen osuus on noin 40 prosenttia.

Rahoitusta olisi ehkä saatavissa Aasiastakin, koska myös alueen maat ja yritykset hyötyisivät lyhentyneestä matkasta Eurooppaan.

EU:ssa suunnitellaan mittavaa investointipakettia. Suomen pitää olla nyt asialla ja esittää EU:lle Jäämeren radan ja Tallinnan tunnelin rakentamista tai ainakin hankkeiden huolellista selvittämistä.

Raideyhteys Keski-Euroopasta Suomen halki Jäämerelle on niin suuri mahdollisuus, ettei sitä pidä ainakaan heti tyrmätä.

» Olemassa olevat mahdollisuudet pitää hyödyntää.

Kimurantiksi meni

Maatalouden uuden ympäristöohjelman valmistelu tuottaa viljelijöille päänvaivaa viimemetreille saakka. Kevään kylvöjä pitäisi jo suunnitella, mutta ohjelman ehtoja viilataan hallinnossa ainakin maaliskuun alkuun.

Ehdoissa onkin viilattavaa. Monelle kotieläintilalle järjestelmän tiukat fosforirajat tuottavat ongelmia siinä määrin, että ne harkitsevat koko ympäristökorvauksesta luopumista (MT 11.2.).

Jälleen kerran näyttää, että säädöksiä valmisteleva virkakoneisto ei ymmärrä säädösten vaikutusta käytäntöön. Jos pellon fosforiarvo rajaa levitettävän lannan tai lietteen muutamaan kuutioon hehtaarilla, on levitys sekä teknisesti että taloudellisesti mahdotonta.

Ongelma ei koske vain kotieläintiloja. Pienillä lantamäärillä motiivi katoaa myös lantaa vastaanottavilta tiloilta.

Lannan levitykseen vaadittava peltoala pahimmillaan moninkertaistuu uusien pykälien ansiosta. Kustannukset kasvavat ja hyöty jää olemattomaksi. Näissä tapauksissa todennäköinen ratkaisu on tuista ja sitoumuksista luopuminen.

Tilanne on kimurantti sekä maatilojen että ympäristön kannalta. Ympäristöohjelmasta luopuminen voi olla maatilalle pienempi paha. Samalla politiikan ylevät ympäristötavoitteet ottavat taka-askelia.

Ympäristötuesta luopumalla tila vapautuu fosforirajoista. Yllätys voi olla, että monet muut rajoitteet sekä kirjanpito- ja raportointivelvoitteet on lainsäädännöllä ulotettu myös ympäristöohjelman ulkopuolelle.

MT yritti selvittää maatalousministeriöstä ja Maaseutuvirastosta, mikä muuttuu, jos tila hylkää ympäristöohjelman. Vastaus oli, ettei hallinto ole ehtinyt paneutua asiaan.

Ei ole ehtinyt paneutua? Tällaista vaihtoehtoa ei hallinnon viljelijälle lähettämistä lomakkeista löydy.

VIERASYLIÖ

Rakennemuutokset ovat haaste pk-yritysten rahoitukselle

Elinkeinorakenteemme murros on heijastunut pk-yritysten rahoitukseen. Muutokset tulevat yhtäältä yritysten liiketoiminnan, toisaalta ulkoisten rahoitusmarkkinoiden muutoksista.

Rahoituksen kysynnän muoto on muuttumassa. Teollisuusyhteiskunnasta palveluyhteiskuntaan siirtyminen tarkoittaa käytännössä immateriaalisten investointien kasvua – asia, jota myös Ruotsissa on pohdittu laajasti.

Meillä julkisuudessa esillä ollut investointien vähyys ei siis välttämättä johdu yksinomaan rahoituksen saatavuudesta tai huonosta taloustilanteesta. Kun aiemmin yritysten investoinnit tarkoittivat teollisuuslaitoksen seiniä ja koneita, tarve voi olla myös toisenlaista.

Mies ja läppäri -yritykset tarvitsevat ensisijaisesti käyttöpääomaa kasvun luomiseen. Voiko investointilamaksi luonnehdittu nykytila olla itse asiassa tulevaisuuden normitila kun yhä useamman yrityksen liiketoiminnan ydin muuttuu? Mitä tämä vaikuttaa yrityslainojen vakuuksiin?

Rahoituksen katvealueet ovat myös muuttuneet.

Aiemmin ongelmana oli saada alkupääomaa alkavalle yritykselle. Nyt tähän siemenvaiheeseen löytyy hyvinkin rahoitus- ja avustusratkaisuja. Start-uppien euromääräiset rahoitustarpeet eivät ole pankeille tai julkisille rahoittajille kynnyskysymys. Pienet summat, pienet riskit.

Löytääkö yrittäjä pankista ystävän?
Rahoituksen todellista katvealuetta on sen sijaan syntynyt muutaman miljoonan ja sitä suuremman liikevaihdon yrityksille.

Näiden rahoitustarpeet ovat liian pieniä kansainvälisille sijoittajille ja toisaalta hankalia kotimaiselle pankkirahoitukselle. Nämä yritykset ovat kuitenkin usein nopeita kasvuyrityksiä, joten yrittäjien kärsimättömyys rahoituksen saatavuudesta ja ehdoista on ymmärrettävää.

Kolmas pk-yritysrahoitusmarkkinoita muuttanut asia on EU:sta tullut pankkisääntely. Pankkien kasvaneet vakavaraisuusehdot näkyvät asiakkaille tiukentuneina vakuus-ja omarahoitusvaateina.

Ongelma tulee siitä, että olemme keskellä pitkää matalan tai nollakasvun aikakautta. Harva yritys voi vahvistaa tasettaan ja tuloskuntoaan nykyisessä markkinatilanteessa. Pankit tosin vakuuttavat, että hyvälle yritykselle riittää aina rahaa.

Kiva kuulla, mutta kahden ääripään – erinomaisten ja kassakriisissä kamppailevien yritysten – välissä on kriittinen yritysmassa. Näitä ovat lähtökohtaisesti elinkelpoiset yritykset, jotka nyt tarvitsevat rahoitusta yli hankalien aikojen. Löytyykö näille yrityksille pankeista ystäviä?

Finnveralla on iso merkitys
Tässä tilanteessa katseet ovat kohdistuneet valtion erityisluottolaitokseen Finnveraan. Finnveraa on vaadittu lisäämään riskinottoaan.

» Olemme keskellä pitkää matalan tai nollakasvun aikakautta.

Näin on tapahtunutkin. Finnveran myöntövaltuuksia kasvatettiin merkittävästi vuoden alussa ja uudistukset hyödyttävät sekä pieniä että suuria yrityksiä. Finnvera itse puhuu historiallisesta myöntövaltuuksien lisäämisestä yhdellä kertaa.

Uudistuksia on paljon. Finnveran yksin myöntämän pienlainan maksimimäärä nousee 35 000 eurosta 50 000 euroon.

Uusi vakuudeton malli tarkoittaa puolestaan maksimissaan rahapotin nelinkertaistamista. Finnvera voi rahoittaa saman verran kuin pankin ja yrityksen omat osuudet yhteensä ovat.

Aloittavalle yritykselle huhtikuun alusta voimaan tuleva 80 prosentin takaus 100 000 euron lainalle vastaa monen pienyrittäjän tarpeisiin.

Myös suuria yrityksiä on huomioitu uudella tavalla.

Finnvera voi nyt taata kotimaisia suurinvestointeja myös EU:n pk-määritelmää väljemmin sekä myöntää kaikkinensa pankkeja pidempiä laina-aikoja.

Uudistukset ovat jo nyt lisänneet Finnveraan tulleita hakemuksia neljänneksellä tämän vuoden alusta. Tämä johtunee osin myös Finnveran lisääntyneestä aktiivisuudesta.

Aika näyttää, mitkä ovat näiden Finnveran kasvaneiden myöntövaltuuksien vaikutukset ruohonjuuritasolla yrityksissä.

Finnvera on kuitenkin tärkeässä roolissa juuri nyt. Taantuman ylittämiseksi tarvitaan rahoituksen sillanrakentajaa. On koko kansakunnan etu, että suomalaiset yritykset välttävät tarpeettomat konkurssit ja pystyvät työllistämään ja kasvamaan.

Vastaavia kansallisia finnveroja on myös kaikissa kilpailijamaissamme. Suomessa ei pidä siksi olla paavillisempia kuin paavi itse. Tämä voisi olla viesti niille, jotka sanovat, että valtion erityisluottolaitosta ei pitäisi edes olla.

Yksityistä rahoitusta tarvitaan lisää
Tärkeää olisi löytää laajempi keskustelunyhteys yritysten ja rahoittajien välillä suomalaisen pk-yritysrahoituksen murroksesta.

Yritykset väittävät pankkien piiloutuvan eurooppalaisen pankkiregulaation siipien suojaan. Pankit kiistävät tämän. Käytävä juupas-eipäs-keskustelu ei hyödytä mitään osapuolta.

Yhteisymmärrys murroksesta olisi tärkeää siksikin, että monen rahoitusalan ammattilaisen mielestä emme ole nähneet eurooppalaisen pankkisääntelyn ensimmäistäkään hyökyaaltoa. Tämä tarkoittanee yritysten rahoitushaasteiden jatkumista ellei vaikeutumista.

Myös yrityksissä pitää katsoa peiliin.

Yrityskohtaisten kassavirtalaskelmien osaamisessa ja käytössä olemme esimerkiksi Ruotsia selvästi jäljessä. Vastuuta oman yrityksen talouden pyörittämisestä ei voi sysätä ulkopuolisille. Apua ja opastusta voi toki hakea, vaikkapa edellä mainitusta Finnverasta. Ennakoinnilla moni kassakriisi voidaan välttää.

Julkisen yritysrahoituksen suhteellinen osuus on meillä verrokkimaita suurempi. Mitä pitäisi tehdä, jotta yksityisen rahoituksen osuus Suomessa kasvaisi?

Keinoksi on esitetty muun muassa joukkovelkakirjalainojen lisäämistä. Myös eläkeyhtiöiden varoja on toivottu sijoitettavan nykyistä enemmän kotimaiseen pk-sektoriin. Nykyisestä noin 170 miljardin euron sijoituspotista vain pieni osaa kohdistuu pk-sektoriin.

Myös laajemmat rakenteelliset yritysten rahoituspohjan vankistamiset ovat tarpeen. Näitä olisivat esimerkiksi verovähennysten kaltaiset veroratkaisut sekä Viron veromallin räätälöinti Suomen oloihin sopivaksi.

PAULA AIKIO-TALLGREN
Kirjoittaja on torniolainen yrittäjä, Lapin Yrittäjien puheenjohtaja ja Suomen Yrittäjien hallituksen jäsen.

PÄIVÄN KUVA

MATTI HIETALA

Sydämellistä ystävänpäivää

Ystävänpäivää vietetään jälleen huomenna lauantaina. Naapureita ja ohikulkijoita voi ilahduttaa näinkin kekseliäästi ja sydämellisesti. Tämä ystävänpäivätervehdys löytyy vaasalaisen omakotitalon pihapiiristä.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: MIKAEL PENTIKÄINEN

Kaljakohu testasi Sipilän johtajuutta

Keskustan alkoholiohjelmasta syntynyt jupakka on monessa mielessä mielenkiintoinen. Se kertoo paljon keskustasta ja nykypolitiikasta mutta myös puheenjohtaja Juha Sipilän tavasta toimia.

Kun kohu iski, yhtenäinen keskusta suli kuin lumi keväisen pellon laidalla. Jokainen ehdokas veti omaa linjaa, jos vain ehti.

Tämä on signaali siitä, että nykykeskustaa yhdistää enemmän mielipidemittausten myötätuuli kuin yhdessä mietitty linja.

Aluksi on sanottava, että keskustan alkoholiohjelma – Kippis kohtuudelle – on paljon mainettaan parempi.

Ohjelman tavoiteosa on hyvä. Se on asiallista vakavan ongelman pohdintaa. Suosittelen. Ohjelma löytyy internetistä, vaikka keskusta poisti sen vaaliohjelmansa taustamateriaalista.

Toimenpiteissä ohjelma kompastelee. Siinä innostutaan suomalaiseen tapaan liikaa varjelemaan valtiollisia monopoleja. Kuvitellaan, että vahva monopoli ratkoo pulmat.

Alkon monopoli seisoo lähes yhtä savisilla jaloilla kuin rahapelimonopolit, joita nykyaika murentaa kiihtyvällä tahdilla.

Enää Sipilää ei luulla tiukkapipoiseksi raittiusmieheksi.

mikael.pentikainen@mt1.fi
@jmpentikainen

Alkoholipolitiikan ytimessä ei pidä olla Alkon monopoli, vaan se, että juomisen pitää muuttua, jos haluamme paremman elämän – erityisesti lapsillemme. Nykyinen tolkuton meno on tullut tiensä päähän.

Samalla pitää katsoa alkoholipolitiikan muita vaikutuksia – myös sitä, miten se heijastuu palvelurakenteeseen. Keskustan ohjelman olutlinja olisi voinut olla myrkkyä monelle kyläkaupalle.

Keskusta hyväksyi alkoholiohjelmansa kaksi vuotta sitten. Siitä ei syntynyt silloin kohua.

Ohjelmaa tuskin luki moni toimittaja. Heillä on entistä vähemmän aikaa syventyä sisältöihin. Aika ei riitä, kun juttuja pitää tehdä joka kanavaan kovalla tahdilla.

Ohjelmaan tarttui viihdeverkkolehti Stara. Päätoimittaja Jocka Träsbäck kertoi Ylelle (11.2.) saaneensa vinkin joltakin keskustalaiselta, joka oli tyytymätön ohjelman linjaukseen.

Keskustassa ollaan varmoja, että operaation takana on kokoomus ja sitä lähellä oleva Panimoliitto. Itse en ole yhtä varma. Kokoomuksen temppuosasto olisi ehkä tuonut asian esille isommassa mediassa ja aivan vaalien alla.

Kokoomus kyllä otti isosti ilon irti, mutta se oli reaktiivista vahingoniloa eikä keksijän riemua.

Erityisen kiintoisaa on arvioida asiaa Sipilä näkökulmasta, koska keskustajohtaja on Suomen todennäköinen seuraava pääministeri. Mitä kohu ja sen hoitaminen kertoi Sipilästä?

Ensiksi sen, että Sipilä on joustava ja käytännönläheinen insinööripoliitikko, joka tunnustaa virheen, korjaa sen ja tarpeen mukaan muuttaa suuntaa. Se on hyvä ominaisuus.

On fiksumpaa tunnustaa virhe ja korjata suunta kuin hakata päätä seinään. Tästäkin on Suomessa kokemuksia, mm. kunta-, sote- ja jätevesiasioissa.

Toiseksi jupakka osoitti, että Sipilä ottaa kriisiviestinnän oppien mukaisesti itse vastuun ja tulee esiin eikä syyttele muita. Hän olisi voinut kipata ongelman esimerkiksi alkoholiohjelmaa tehneen Annika Saarikon syliin mutta jätti sen tekemättä. Tämä on hyvän johtajan piirre.

Kolmanneksi Sipilä hyödynsi mahdollisuuden muuttaa omaa julkikuvaansa.

Sipilällä on ollut vaikeuksia taiteilla taustansa kanssa. Hänen kytköksensä lestadiolaiseen liikkeeseen arveluttaa monia. Lestadiolaisuus on tunnettu alkoholikielteisenä. Se on perua siitä, kun rovasti Lars Levi Laestadius lähti 1800-luvulla kitkemään väkevästi Lapin rehottavaa juoppoutta.

Alkoholipolitiikassa Laestadius ja keskustan oppi-isä Santeri Alkio olivat samalla linjalla: viina on kiro.

Joku näki, että Sipilä tuo tämän linjan myös politiikkaan.

Ehkä siksi Sipilä kerkeästi korosti itse olevansa kohtuukäyttäjä ja ostavansa keskioluensa kaupasta. Enää häntä ei luulla tiukkapipoiseksi raittiusmieheksi.

Mitä kaljakohu sitten vaikuttaa?
Nyt näyttää, että kuohut laantuvat ja kolhu keskustan kyljessä jää pieneksi.

Tyrskystä tuskin tulee sellainen poliittinen myrsky, joka uhkaa keskustan vaalivoittoa.

Sekin kertoo nykyajasta. Kohut tulevat ja menevät entistä nopeammin. Se kertoo myös siitä, että määrätietoinen reagointi kohussa on tärkeää. Keskusta toikkaroi, mutta taisi pysyä pystyssä.

LEHTIKATSAUS

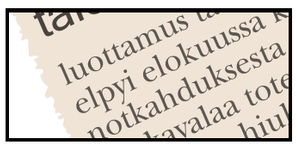

Leikkauksista on kerrottava

Äänestäjien kuluttajansuoja edellyttää **Etelä-Suomen Sanomien** mielestä puolueilta rehellisyyttä.

”Puolueet ovat kuitenkin olleet hiljaa tulevista säästökohteista, vaikka myöntävät niiden välttämättömyyden. Kokoomuksen mukaan valtio tarvitsee ensi vaalikaudella kolmen miljardin euron säästöt. Keskusta on laskenut summan olevan kaksi miljardia euroa.

SDP ei ole toistaiseksi puhunut euromääristä mitään. Puoluejohto on todennut, että sopeuttamista tarvitaan. Sen mielestä ”reiluja” säästöjä tehdään julkisen talouteen sen verran kuin on välttämätöntä.

Äänestäjien kuluttajansuojan kannalta on välttämätöntä, että puolueet kertovat ennen vaaleja konkreettiset keinonsa julkisen talouden tasapainottamiseksi, joka tarkoittaa myös leikkauslistoja. Toistaiseksi puolueet ovat kertoneet ainoastaan sen, mistä ei ainakaan saa leikata. Kansalaiset arvostavat rehellisyyttä ja ymmärtävät, että velaksi elämisen on loputtava.”

Pääkaupunki nielee rahat

Lapin Kansa ihmettelee, mistä hallituksella riittää rahaa 600 miljoonaa euroa kannattamattoman junatunnelin rakentamiseen Helsinkiin.

”Nykyisessä talouskurjuudessa valtion kannattaa investoida sellaisiin kohteisiin, jotka tuovat verotuloja.”

”Nykyisellä hallituksella on ilmeisesti halu päättää Pisararadan rakentamisesta aivan hallituskauden lopulla. Ajatellaan, että päätös sitoo myös seuraava hallitusta, vaikka näin ei välttämättä ole. Tämän hallituksen aikana valtion työpaikkojen alueellistaminen lopetettiin kokonaan, nyt tierahatkin halutaan ohjata pääkaupungin rakentamiseen. Aluepolitiikka käännettiin ylösalaisin.”